Mammografie

Eventueel aangevuld met echografie, punctie en/of biopsie

ijssel land ziekenhuis

Hier gaat het om u.

www.ysl.nl

Patiënteninformatie

Binnenkort ondergaat u een mammografie op de afdeling Radiologie. In deze folder leggen wij uit hoe het onderzoek in zijn werk gaat en aan welke voorschriften u zich moet houden om een zo goed mogelijk resultaat te bereiken.
Wilt u deze folder zorgvuldig doornemen?

Inleiding

In overleg met uw behandelend arts heeft u besloten tot een röntgenonderzoek van de borst(en), een mammografie.
“Mamma” betekent borst, “grafie” betekent afbeelding.

Wat is een mammografie?

Het maken van röntgenfoto’s van de borsten heet mammografie. Op deze borstfoto's zijn heel kleine veranderingen al te zien, soms zelfs als ze nog niet eens voelbaar zijn.
Bij een mammografie worden in principe altijd foto’s van beide borsten gemaakt, in minimaal twee verschillende richtingen.
Ook als u bent verwezen na een mammografie bij het bevolkingsonderzoek, worden alle foto’s herhaald. U kunt dit zien als een soort second opinion. Tijdens het maken van de foto wordt de borst plat gedrukt. Dit is vaak gevoelig, maar alleen op deze manier is het mogelijk een scherpe afbeelding te krijgen.
Het apparaat maakt een soort 3D opname. Daardoor kan - naast de vier standaardfoto’s - ook per millimeter ‘door de borst heen gebladerd worden’ om over elkaar heen liggende structuren toch los van elkaar te kunnen zien en beoordelen.

Afhankelijk van de uitslag van de röntgenfoto's beslist de radioloog of er aanvullend een echografie gemaakt wordt.

Belangrijk vóór het onderzoek

- Wij verzoeken u op de dag van het onderzoek bij voorkeur geen deodorant, bodylotion, olie, zinkzalf of talkpoeder te gebruiken. Parfum is geen probleem.
- Tijdens het onderzoek dient u uw bovenlichaam te ontkleden, halssieraden en bril af te doen en lang haar graag in een staart te dragen.
- Bent u zwanger of denkt u dat te zijn? Neem dan vooraf contact op met afdeling radiologie. In overleg wordt besloten of het onderzoek door kan gaan of uitgesteld moet worden.
- Tijdens de zwangerschap en het geven van borstvoeding is het klierweefsel van uw borsten opgezwollen. Dit maakt het beoordelen van de foto's moeilijker. Wanneer onderzoek toch noodzakelijk is, kan de arts nader onderzoek afspreken.
- Als u aan het bevolkingsonderzoek heeft deelgenomen, worden deze foto's automatisch door ons opgevraagd. Wanneer u ergens anders eerder mammografiefoto's heeft laten maken, wilt u dit dan aan ons doorgeven, dan kunnen die door ons worden opgevraagd. Als u eerder gemaakte borstfoto's in uw bezit heeft, verzoeken wij u deze mee te nemen. Het is belangrijk om vorige foto's te vergelijken.
- Heeft u een borstprothese of andere operaties aan een van de/of beide borsten gehad? Meld dit aan de laborant.

Het onderzoek

Een mammografie vindt plaats op de afdeling Radiologie.
De radiodiagnostisch laborant zal u verzoeken uw bovenlichaam te ontkleden. In de onderzoekkamer zal de laborant u enkele vragen stellen. De antwoorden zijn van belang bij het beoordelen van de foto's. Soms onderzoekt de laborant ook zelf de borst, afhankelijk van uw klachten. Daarna worden de foto's gemaakt.

- Met behulp van een speciaal apparaat (de mammograaf) worden in principe van elke borst twee foto's in twee verschillende richtingen gemaakt.
- De laborant vertelt u hoe u voor het apparaat moet staan. Met behulp van een kunststofplaat wordt de borst gedurende een paar seconden goed aangedrukt. Dit kan onaangenaam zijn, vooral als u gevoelige borsten heeft (bijvoorbeeld vóór de menstruatie). Dit kan een reden zijn het onderzoek tot na de menstruatie uit te stellen. Het samendrukken van uw borst is zeer belangrijk voor de kwaliteit van de foto. Wanneer u bekend bent met (zeer) pijnlijke borsten, zou u preventief één of twee paracetamol kunnen innemen.
- Na het maken van de foto's laat de laborant deze aan de radioloog zien. Zij overleggen of deze foto's technisch goed zijn en of er nog aanvullende foto's of echografie nodig zijn.
- Indien noodzakelijk, onderzoekt ook de radioloog uw borsten. Dit is niet bedoeld om eerder onderzoek te herhalen, maar om een betere indruk te krijgen van uw klachten en de beoordeling van de foto's te verbeteren.

In totaal duurt het onderzoek ongeveer 20 minuten.

N.B. Reken erop dat een eventueel aanvullende echo extra wachttijd kost, omdat dit onderzoek tussen andere afspraken door moet worden uitgevoerd.

Echografie

Aanvullend op mammografie kan echografie nodig zijn.

Wat houdt echografisch onderzoek in?

Bij echografie wordt met behulp van geluidsgolven een afbeelding van de borst(en) en/of oksel gemaakt.
Deze geluidsgolven zijn niet hoorbaar. Echografie geeft informatie over de verschillende weefsels in de borst. De arts kan zo bijvoorbeeld een cyste onderscheiden van andere structuren. Vooral bij jonge vrouwen kan een echo goede aanvullende informatie geven op de mammografie. Het borstklierweefsel heeft dan nog een dichte structuur, waardoor de mammografie soms moeilijk te beoordelen is.

Belangrijk vóór het onderzoek

Wij verzoeken u op de dag van het onderzoek bij voorkeur geen deodorant, bodylotion, olie, zinkzalf of talkpoeder te gebruiken. Parfum is geen probleem.

Het onderzoek

Echografie vindt plaats op de afdeling Radiologie.

- De radiodiagnostisch laborant zal u verzoeken uw bovenlijf te ontkleden.
- De laborant en/of radioloog brengt wat gel aan op de huid van de borst en/of oksel die in beeld gebracht moet worden en glijdt met een apparaatje over de huid. Deze gel kan koud aanvoelen.

Het onderzoek is meestal pijnloos en duurt 10 tot 20 minuten.

De uitslag

De beoordeling van de mammografie en/of echografie en de eventuele vergelijking met vorige foto's vraagt tijd en aandacht van de radioloog. De radioloog bespreekt zijn bevindingen met uw behandelend arts, die de uitslag aan u doorgeeft tijdens uw controle afspraak. Als u via de huisarts bent verwezen, zal de uitslag naar de huisarts worden opgestuurd. U kunt dan zelf na twee werkdagen weer contact opnemen met de huisarts voor de uitslag.

Als er een afwijking gevonden wordt, kan de radioloog ervoor kiezen meteen een punctie of biopsie te verrichten.

Punctie en biopsie

Op grond van het lichamelijk onderzoek, de mammografie en/of echografie wordt bepaald of weefselonderzoek nodig is. Dit kan door middel van:

- **Een punctie**
- **Een biopsie**

Na het vinden van een afwijking kan het nodig zijn verder te onderzoeken door middel van een punctie en/of biopsie.
Bij een punctie zuigt de radioloog met een dunne naald wat celmateriaal op (cytologie) en bij een biopsie neemt de radioloog met behulp van een holle naald een afwijkend stukje weefsel weg (histologie).
Het materiaal wordt in een extern laboratorium onderzocht.
Dit kan enkele dagen duren.

De uitslag na punctie en/of bioptie

Als de mammografie door een specialist van het IJsselland Ziekenhuis is aangevraagd, krijgt u daar de uitslag van alle onderzoeken bij elkaar. De uitslag van een punctie en/of biopsie kan niet door uw huisarts worden doorgegeven. U krijgt dan van een collega op de afdeling radiologie een afspraak voor de uitslag op de afdeling chirurgie.

Tot slot

Wij doen ons best om u zoveel mogelijk op tijd te helpen.
Wilt u zo vriendelijk zijn om op tijd aanwezig te zijn voor het onderzoek?
Als u verhinderd bent voor het onderzoek, wilt u dit dan zo spoedig mogelijk laten weten? De opengevallen plaats kan dan voor een andere patiënt worden gebruikt.

Heeft u nog vragen?

Het is belangrijk dat u zich realiseert dat een mammografie een momentopname is. Mocht u enige tijd na dit onderzoek andere klachten of een toename van de huidige klachten krijgen, aarzelt u dan niet om weer naar uw behandelend arts te gaan.
De informatie in deze folder is algemeen van aard. Dat wil zeggen dat het onderzoek is beschreven zoals dit meestal zal verlopen. Het kan zijn dat de arts een andere procedure kiest, die beter aansluit bij uw situatie. Het is niet mogelijk in deze folder alle varianten en alternatieven te vermelden.

Heeft u nog vragen, neem dan op werkdagen tussen 08.30 en 16.30 uur contact op met de afdeling Radiologie: **010 – 258 5975**.

Verder nog van belang
Deze folder ondersteunt de mondelinge informatie die u van arts of verpleegkundige krijgt. Vraag het hen als u meer wilt weten over onderzoek, operatie, gevolgen, risico's of andere behandelmogelijkheden.
Ontdek Mijn IJsselland De toegang tot uw eigen gegevens, dossier, afspraken en vragenlijsten **mijn-ijsselland**
Aanbevolen websites Betrouwbare medische informatie, aanbevolen door onze zorgverleners **aanbevolen-websites**
IJsselland Folders Al onze patiëntenfolders kunt u opzoeken en lezen in onze Folder Web App **folder app**